

PROTOKOLL

Utvalg: Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell Naturreservat
Møtested: Sigdal kommunehus
Dato: Tirsdag 7. mars 2017
Tidspunkt: Kl. 13.00-16.00
Til stede: Dag Lislien, Tore Kravik, Frøydis H. Aasen, Anne Kristine Norman, Kjell Tore Finnerud, Håvard Kjøntvedt

Rollag, 13.03.2017

Hege Jaren
Sekretær

Dag Lislien
Leder

INFOMØTE TRILLEMARCASENTER

Sigdal kommune har startet et forprosjekt som utreder mulighetene for etablering av naturinformasjonssenter i tilknytning til Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, lokalisert til Mølletomta i Eggedal. Informasjon om status.

BESTILLINGSMØTE 2 SNO

Det ble innvilget midler til alle omsøkte tilretteleggingstiltak i Trillemarka-Rollagsfjell gjennom ESS for 2017. SNO står som økonomisk ansvarlig og er i gang med å planlegge gjennomføring av tiltakene.

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

Oversikt   Søknad   Saksbehandling   Rapport

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Klopp/bru over Søråe ved Fugleleiken	OK	50 000	Lokalt SNO	Alle informasjonstiltak skal følge ny merkevare, og det skal ligge en (forenklet) besøksstrategi til grunn for alle slike tiltak. Vi ber om at forvaltningsmyndighet tar kontakt med direktoratet når besøksstrategier skal utarbeides og når ny informasjon/plakater skal lages (merkevare@miljodir.no). Ved henvendelser vises det til aktuelt verneområde og til tildelingen over post 1420.31. Gjelder alle informasjons- og tilretteleggingstiltak.
2	Tilrettelegging sti langs Storvatnet/Buvatnet	OK	50 000	Lokalt SNO	
3	Sreinsetting av sti gjennom ur ved Buvatnet	OK	50 000	Lokalt SNO	
4	Klopp over bekk Låkåset/Lislevatn	OK	20 000	Lokalt SNO	
5	Rydding av vegetasjon Storvassdammen	OK	10 000	Lokalt SNO	
6	Rydding av stier ved Åset	OK	15 000	Lokalt SNO	
Antall: 6			195 000		

- 1. Klopp/bru Søråe, Fugleleiken**
Dialog med utmarkslaget. Ekstern utfører.
  - 2. Tilrettelegging av sti langs Storvatnet/Buvatnet**
Materialer bestilt, kjøres ut på vinterføre. SNO utfører.
  - 3. Steinsetting av sti gjennom ur ved Buvatnet**
SNO følger opp og inngår avtale med prosjektansvarlig for Madonnastiprosjektet for samordning av transport og arbeid.
  - 4. Klopp over bekk Låsåset/Myklevatn**
Sjekker ut mulig arbeid for Numedal Produksjon AS (NUPRO). Kobles mot tiltak 6.
  - 5. Rydding av vegetasjon Storvassdammen**
Ekstern utfører.
  - 6. Rydding av stier ved Åset**
Sjekker ut mulig arbeid for Numedal Produksjon AS (NUPRO). Kobles mot tiltak 4.
-

STYREMØTE

Saker:

Sak 1/2017	Referatsaker og delegerte saker
Sak 2/2017	Søknad om riving/gjenoppføring av seterbu og bygging av utedo på Nedre Bufjell, Trond Bjørge
Sak 3/2017	Søknad om tiltak på Nord Gaulen seter, Per Arne Lislien
Sak 4/2017	Årsmelding Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat 2016

Sak 1/2017 Referatsaker og delegerte saker

Referatsaker (R)

Ingen referatsaker

Delegerte saker (D)

D 1/2017 Motorferdsel til seter, innvilget – Frode Øyberg 2016/8584

Alle saker som er behandlet etter verneforskriften legges fortløpende inn på www.miljovedtak.no

Delegerte saker tas til etterretning

Sak 2/2017   Søknad om riving/gjenoppføring av seterbu og bygging av utedo på Nedre Bufjell, Trond Bjørge

Fakta

Trond Bjørge søker om tillatelse til å rive/gjenoppføre seterbu samt bygging av utedo på Nedre Bufjell, gnr 48 bnr 3. Søker overtok eiendommen 01.01.16, og ønsker å sette i stand setra for bruk ved tilsyn av sau på beite, sauesank, jakt og fiske.

Utgangspunktet var å restaurere og bygge på eksisterende seterbu. Etter befaring med tømrer viser det seg at bygningen er i en så dårlig forfatning at restaurering ikke vil være forsvarlig hverken bygningsmessig eller økonomisk. På bakgrunn av dette søkes det om tillatelse til å rive eksisterende bygning og sette opp ny. Nytt bygg bygges på samme sted som eksisterende seterhus, men økes i bredden med 2,4 meter og lengde reduseres med 0,3 m. Økningen av arealet på nytt bygg vil bli på ca. 18 m² i forhold til eksisterende bygg som i dag er 33,6 m². Seterbua oppføres på pilarer med oppmuret naturstein fra gammelt bygg, som dekker for pilarer. Bygget skal oppføres i reisverk, med villmarkspanel som kledning og tretak.

Det søkes også om tillatelse til å sette opp en enkel utedo på 2 x 1,5 m.

Søknaden viser foto av eksisterende bygning, tegninger og planskisser for nytt bygg samt plassering av utedo.

Vurdering

Formålet med fredningen av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er å ivareta et stort og sammenhengende naturskogområde med naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog.

Verneforskriften angir i § 3 punkt 3 at det ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, herunder oppføring av bygninger eller andre varige eller midlertidige innretninger.

De spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene åpner i §§ 5 punkt 1 og 2 for at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til mindre tilbygg til og ombygging av eksisterende bygninger, men disse hjemlene omfatter ikke riving og gjenoppbygging eller nybygg. Forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat angir som hovedregel at et mindre tilbygg kan være inntil 30 % av eksisterende bygnings grunnflate, men ikke større enn 15 m². Denne utdypningen av "mindre tilbygg" er det lengste man kan strekke begrepet basert på dagens praksis av tilsvarende bestemmelser i andre verneområder. Man kan likevel se at å tillate noe større tilbygg ikke vil være i strid med det overordnede formålet med vernet, og forvaltningsmyndigheten anser en total begrensning av størrelsen som viktigere enn å definere tilbygget i forhold til prosent av eksisterende grunnflate. Forvaltningsmyndigheten har derfor fremmet følgende forslag om forskriftsendring slik at utdypningen av mindre tilbygg i planteksten endres til: "Som mindre tilbygg forstås tilbygg på inntil 20 m², dog ikke større enn den eksisterende bygningen..." Forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat angir at definisjonen på mindre tilbygg også omfatter frittstående utedo.

Dersom omsøkte tiltak hadde vært et tilbygg til eksisterende bygning på 18 m² ville det ha ligget i overkant av hva det kan gis tillatelse til slik utdypningen i forvaltningsplanen er formulert, men det ville vært innenfor den formuleringen som forvaltningsmyndigheten ønsker å benytte etter foreslått forskriftsendring. Forslag til forskriftsendring er under behandling, og Miljødirektoratet har tidligere uttalt at det er liten praktisk forskjell på eksisterende formulering i utdypningen i forvaltningsplanen og forvaltningsmyndighetens forslag til endring, og at de vil foreslå endring i tråd med forslaget.

Riving og gjenoppbygging av seterhus

Seterbua er eksisterende, registrert og kartfestet gjennom arbeidet med forvaltningsplan for verneområdet, men er i dag i en slik befatning at det ikke er rasjonelt å sette i gang arbeidet innenfor det som etter verneforskriften kan defineres som vedlikehold, tilbygg eller ombygging. Verneforskriften har ikke hjemmel for behandling av

denne type tiltak, og søknaden må derfor behandles etter § 48 i naturmangfoldloven (NML). Denne kan kun benyttes i spesielle tilfeller der omsøkte tiltak ikke påvirker verneverdiene nevneverdig og ikke strider mot vernevedtakets formål. Dispensasjonsadgangen etter denne hjemmel er snever, og kan bare benyttes i forbindelse med bagatellmessige inngrep som er av stor betydning for søker og som ikke legger grunnlag for presedens og uthuling av verneformålet.

Bygging av utedo

Frittstående utedo er i forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat definert som mindre tilbygg, og behandles etter § 5.1 i verneforskriften.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten har god lokal og faglig kunnskap om verneområdet, og dette sammen med tilgjengelig oversikt over registrerte artsforekomster og opplysninger i søknaden, gjør at vi ikke har funnet det nødvendig å innhente flere opplysninger (§ 8).

Tiltaket omfatter ikke inngrep utover riving og gjenoppføring av seterhus med samme plassering som eksisterende men med en mindre utvidelse på 18 m² samt bygging av enkel utedo. Tiltaket berører ikke registrerte kjerneområder eller isolerte artsfunn (artsdatabanken) som gjør at det foreligger konflikt med verneverdiene (§ 9). Tiltaket er ut fra dette ikke vurdert til å være i konflikt med verneformålet eller å påvirke verneverdiene nevneverdig. Dette er tillagt vekt i vurderingen.

Det er registrert i overkant av 190 bygninger i verneområdet. Tillatelse til riving og gjenoppføring vil derfor kunne medføre presedens og kan derfor ikke vurderes som et isolert tilfelle. Forvaltningsmyndigheten anser likevel at det ikke vil være stor pågang av denne type tiltak, og at den samlede belastningen ikke vil påvirke naturverdier og verneformål negativt forutsatt at det settes et klart skille mellom tiltak knyttet til klart eksisterende bygninger og gjenreising på tufter eller bygningsrester (§ 10).

Saksbehandler har vurdert prinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12, men har ikke funnet de relevante i denne saken.

Verneforskriften gir åpning for at det kan gis tillatelse til oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bebyggelse, noe som gir signaler om at denne type tiltak ikke er vurdert som uforenlig med vernet og verneverdiene på generelt grunnlag. Saksbehandlers vurdering er at selv om en bygning er registrert som eksisterende på vernetidspunktet, vil det på tross av jevnlig vedlikeholdstiltak over tid kunne oppstå en situasjon som gjør at man må vurdere om det er rasjonelt å fortsette vedlikehold eller om det mest hensiktsmessige og rasjonelle både i forhold til arbeid og økonomi vil være å rive og gjenoppbygge.

Hvis eksisterende bygning hadde blitt restaurert uten riving, ville det etter dette vært åpning for tilbygg på inntil 15 m² og 30 % av eksisterende grunnflate etter dagens utdypning av mindre tilbygg i forvaltningsplanen, eller inntil 20 m² etter foreslått forskriftsendring. Ut i fra vurderingene ovenfor ansees riving og gjenoppføring av seterhuset med en mindre utvidelse i forhold til opprinnelig størrelse i dette tilfellet ikke å være i strid med verneformålet eller å påvirke verneverdiene negativt. Øket størrelse i forhold til eksisterende bygning samt bygging av utedo er vurdert i forhold til forvaltningsplanens utdypning av mindre tilbygg knyttet til verneforskriftens § 5.1.

Vedlegg

Søknad om riving/gjenoppføring av seterbu og bygging av utedo på Nedre Bufjell

Forslag til vedtak

Trond Bjørge gis tillatelse til riving og gjenoppføring av seterhus på eiendommen gnr 48 bnr 3 Nedre Bufjell i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Rollag kommune. Nytt seterhus omfatter et øket areal på 18 m² i forhold til eksisterende bygning. Bygningen settes på samme sted i terrenget som eksisterende seterhus står i dag. Det gis også tillatelse til oppføring av utedo på 2x1,5 m som beskrevet i søknaden.

I vurdering av søknaden er det lagt vekt på at tiltaket ikke vil ha negativ innvirkning på naturverdier og verneformål, og at tiltaket står i en særstilling siden det mest rasjonelle både i forhold til arbeid og økonomi vil være å rive og gjenoppbygge på samme sted og til samme formål enn å fortsette vedlikehold av eksisterende bygning.

Vilkår for tillatelsen:

- Tiltaket utføres slik det er beskrevet i søknaden.
- Bygningsrester og materialer som ikke egner seg for gjenbruk eller ved skal transporteres ut av verneområdet når arbeidet er avsluttet.

- Tiltakshaver har ansvar for at tiltaket utføres i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel, reguleringsplan og tillatelser. Tiltaket må heller ikke komme i strid med annet regelverk.

Tillatelsen omfatter ikke motorisert transport.

Søknaden er behandlet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat § 5.1.

Behandling

Styreleder Dag Lislien ba om vurdering av habilitet. Styret vedtok at han var inhabil, og han forlot møtet under behandling av saken.

Saksbehandlers forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Forvaltningsstyrets vedtak

Trond Bjørge gis tillatelse til riving og gjenoppføring av seterhus på eiendommen gnr 48 bnr 3 Nedre Bufjell i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Rollag kommune. Nytt seterhus omfatter et øket areal på 18 m² i forhold til eksisterende bygning. Bygningen settes på samme sted i terrenget som eksisterende seterhus står i dag. Det gis også tillatelse til oppføring av utedo på 2x1,5 m som beskrevet i søknaden.

I vurdering av søknaden er det lagt vekt på at tiltaket ikke vil ha negativ innvirkning på naturverdier og verneformål, og at tiltaket står i en særstilling siden det mest rasjonelle både i forhold til arbeid og økonomi vil være å rive og gjenoppbygge på samme sted og til samme formål enn å fortsette vedlikehold av eksisterende bygning.

Vilkår for tillatelsen:

- *Tiltaket utføres slik det er beskrevet i søknaden.*
- *Bygningsrester og materialer som ikke egner seg for gjenbruk eller ved skal transporteres ut av verneområdet når arbeidet er avsluttet.*
- *Tiltakshaver har ansvar for at tiltaket utføres i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel, reguleringsplan og tillatelser. Tiltaket må heller ikke komme i strid med annet regelverk.*

Tillatelsen omfatter ikke motorisert transport.

Søknaden er behandlet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat § 5.1.

Sak 3/2017   Søknad om tiltak på Nord Gaulen seter, Per Arne Lislien

Fakta

Per Arne Lislien søker om tillatelse til gjennomføring av tiltak i forbindelse med restaurering av Nord Gaulen seter gnr. 114 bnr. 1 i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Sigdal kommune. Målet med restaureringen er å kunne nytte setra som en del av næringsgrunnlaget på gården ved å tilby kunnskapsbasert turisme.

Søker viser til at Nord Gaulen ble bygget som seter til Ulberg Nordre ca 1822. Setra var en del av driftsapparatet for melkeproduksjonen på gården i 140 år. Tiden er nå kommet for å ta i bruk denne delen av gårdens driftsapparat, for å styrke næringsgrunnlaget/utviklingsmulighetene på gården i årene framover med utgangspunkt i dagens behov.

Søker har i planleggingsfasen satt seg inn i verneforskrift med utdypninger i forvaltningsplan, og brukt forvaltningsplanens kart over naturtyper og verneverdi for å se på sårbarheten i området rundt Nord Gaulen. Søker mener ut fra dette at det skal være mulig å ta med grupper til Nord Gaulen uten at dette skal forringe eller være til trussel for verneverdiene.

Søknaden deler tiltakene inn i to faser hvor fase 1 der deler av tiltakene som ikke er søknadspliktige ble startet i 2016 og ferdigstilles i 2018. Fase 2 er planlagt i perioden 2018-2019. Tiltakene er kort skissert under, fullstendig søknad er vedlagt.

Fase 1

Vedskjulet

Restaurering/ombygging av vedskjul. Råtne materialer erstattes med nye, utseende og størrelse identisk med eksisterende.

Seterstua

Vedlikehold og tilbygg. Eksisterende bygning er 5x6,5 m. Ønsket tilbygg på 2,5 m i lengderetning med formål soverom.

Setervollen

Rydding av voll og gjenåpning av grøfter. Arbeidet med rydding av eksisterende setervoll er påbegynt. Målet med ryddingen er å åpne vollen som beiteområde for elg, hjort og rådyr og for husdyr i beitesesongen.

Det søkes om tillatelse til å renske/åpne gamle grøfter for å drenere vannet slik det var da setra var i bruk, og det vises til at dette er viktig av hensyn til flora og bruk siden deler av vollen er vassstrekt og myraktig.

Løa

Eksisterende bygning i god stand. Planlagt innvendig tiltak som å legge gulv. Tiltakene er vurdert til ikke å være søknadspliktige.

Fase 2

Seterfjøset

Restaurering/gjenoppføring og tilbygg. Taket og øvre del av tømmeret ble tatt ned på 90-tallet. Intensjonen var å restaurere bygget, men arbeidet ble ikke ferdigstilt. Fjøset måler 5x6,5 m, og er planlagt gjenoppbygget identisk ved bruk av eksisterende tømmer så langt det er mulig. Planlagt tilbygg på 3 m i lengderetningen skal dekke sanitærforhold med avlukker for personlig hygiene.

Båtnaustet

Nyoppføring. Båtnaustet som tilhørte Nord Gaulen var plassert på østsiden av bekken som renner ned innerst i Rompa. Båtnaustet er nedrast. Søker ønsker å sette opp et naust tilsvarende det som var der tidligere, hvor det kun var tilstrekkelig plass til å få inn båten. Alternativt vil det være som nå, at båten ligger på bakken/settes opp langs trærne.

Vurdering

Formålet med fredningen av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er å ivareta et stort og sammenhengende naturskogområde med naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog.

Verneforskriften angir i vernebestemmelsene § 3 punkt 3 at det: *“ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som for eksempel oppføring av bygninger eller andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder eller anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving, utfylling eller henleggelse av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, sprengning eller boring, bryting av stein, mineraler eller fossiler eller fjerning av større stein eller blokker, drenering eller annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, framføring av luft- eller jordledninger, bygging av nye bruer eller klopper, oppsetting av skilt, merking av nye stier, løyper eller lignende. Opplistingen er ikke uttømmende.”*

Omsøkte tiltak vurderes etter de generelle unntaksbestemmelsene (§ 4) og spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene (§ 5) i verneforskriften, samt § 48 i naturmangfoldloven (NML).

De spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene åpner i §§ 5 punkt 1 og 2 for at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til mindre tilbygg til og ombygging av eksisterende bygninger. Omsøkte tiltak knyttet til tilbygg til seterhus og restaurering/ombygging av eksisterende vedskjul og seterhus vurderes etter disse hjemlene. Forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat angir som hovedregel at et mindre tilbygg kan være inntil 30 % av eksisterende bygnings grunnflate, men ikke større enn 15 m². Denne utdypningen av “mindre tilbygg” er det lengste man kan strekke begrepet basert på dagens praksis av tilsvarende bestemmelser i andre verneområder. Man kan likevel se at å tillate noe større tilbygg ikke vil være i strid med det overordnede formålet med vernet, og forvaltningsmyndigheten anser en total begrensning av størrelsen som viktigere enn å definere tilbygget i forhold til prosent av eksisterende grunnflate. Forvaltningsmyndigheten har derfor fremmet følgende forslag om forskriftsendring slik at utdypningen av mindre tilbygg i planteksten endres til: “Som mindre tilbygg forstås tilbygg på inntil 20 m², dog ikke større enn den eksisterende bygningen...” Forslag til forskriftsendring er under behandling, og Miljødirektoratet har tidligere uttalt at det er liten praktisk forskjell på eksisterende formulering i utdypningen i forvaltningsplanen og forvaltningsmyndighetens forslag til endring, og at de vil foreslå endring i tråd med forslaget. § 5.2. Disse hjemlene omfatter ikke gjenoppbygging eller nybygg.

Rydding og stell av eksisterende setervoll som er listet opp og avgrenset på kart i forvaltningsplan er tillatt uten søknad jfr. § 4.13 i verneforskriften. Rydding og stell skal utføres i samsvar med utdypninger i forvaltningsplan, og omfatter ikke grunnarbeid eller grøfting. Vedlikehold av bygninger som er i bruk på vernetidspunktet er direkte hjemlet i § 3.10 i verneforskriften.

Verneforskriften har ikke hjemmel for nybygg eller gjenoppføring av bygninger, og søknad om oppføring av seterfjøs og båtnaust må derfor behandles etter § 48 i NML. Denne hjemmelen kan kun benyttes i spesielle tilfeller der omsøkte tiltak ikke påvirker verneverdiene nevneverdig og ikke strider mot vernevedtakets formål. Dispensasjonsadgangen etter denne hjemmel er snever, og kan bare benyttes i forbindelse med bagatellmessige inngrep som ikke legger grunnlag for presedens og uthuling av verneformålet. Tiltaket som går på gjenoppføring av seterfjøset er også vurdert etter dispensasjonsbestemmelsen § 5.10 i verneforskriften som omfatter istandsetting og vedlikehold av kulturminner. Forvaltningsplanen utdyper at begrepet “istandsetting” i denne hjemmelen ikke gjelder gjenoppføring.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten har god lokal og faglig kunnskap om verneområdet, og dette sammen med tilgjengelig oversikt over registrerte artsforekomster og opplysninger i søknaden, gjør at vi ikke har funnet det nødvendig å innhente flere opplysninger (§ 8).

De omsøkte tiltakene knyttet til vedskjulet og seterstua omfatter ikke inngrep utover restaurering/ombygging og tilbygg til eksisterende seterhus. Restaurering av vedskjulet vil slik det er beskrevet bestå i utskifting av ødelagt materiale, med utseende og størrelse som opprinnelig bygg. Denne delen av tiltaket berører ikke registrerte kjerneområder eller isolerte artsfunn (artsdatabanken) som gjør at det foreligger konflikt med verneverdiene (§ 9). Restaurering/ombygging av vedskjul og tilbygg til seterhus er ut fra dette ikke vurdert til å være i konflikt med verneformålet eller ansett å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det er registrert i overkant av 190 bygninger og 85 tufter eller nedraste/ikke eksisterende bygninger i verneområdet. Tillatelse til nybygg eller gjenoppføring av husvære vil derfor kunne medføre presedens og kan derfor ikke vurderes som et isolert tilfelle. Omsøkte gjenoppbygging av fjøs og båtnaust, samt gjenåpning av drenering/grøfter på setervollen ansees ikke å være i tråd med dispensasjonsadgang i verneforskrift og de retningslinjer som er gitt i forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, og tiltaket er med bakgrunn i dette ikke forenlig med verneformål og vernebestemmelser. I forhold til denne type tiltak er det viktig at det settes

et klart skille mellom eksisterende og ikke eksisterende bygninger, og at hjemmelsgrunnlaget vurderes ut fra mulighet for presedens og uthuling av verneformålet (§ 10).

Saksbehandler har vurdert prinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12, men har ikke funnet de relevante i denne saken.

Søknader om dispensasjon som ikke omfattes av spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskriften må vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven (NML). Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke ble vurdert på vernetidspunktet, men kan ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Vurdering etter naturmangfoldloven § 48 gjelder i denne saken søknad om gjenoppføring av fjøs på 32,5 m² med tilbygg på 15 m², nybygg av båtnaust og åpning/drenering av gamle grøfter på setervollen. Øvre del av fjøset er tatt ned på 1990-tallet, og bygningen er ikke registrert som eksisterende på vernetidspunktet. Båtnaustet er planlagt bygget identisk med det som var der tidligere.

Konklusjon

Vedskjul og seterstue

Verneforskriften gir åpning for at det kan gis tillatelse til restaurering/ombygging og oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bebyggelse, noe som gir signaler om at denne type tiltak ikke er vurdert som uforenlig med vernet og verneverdiene på generelt grunnlag. Omsøkte tiltak knyttet til vedskjul og seterstue ansees å være i tråd med de retningslinjer som er gitt i Forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, og er vurdert i forhold til prosessen med og formuleringen i foreslått forskriftsendring. Ut fra disse vurderingene ansees omsøkte tiltak knyttet til restaurering/ombygging og tilbygg ikke å være i strid med verneformålet eller å påvirke verneverdiene negativt. De omsøkte tiltakene er vurdert i forhold til forvaltningsplanens utdyping av mindre tilbygg knyttet til verneforskriftens § 5.1 og restaurering/ombygging § 5.2.

Rydding av eksisterende setervoll

Verneforskriften gir i § 4.13 åpning for at rydding og stell av eksisterende setervoll som er listet opp og avgrenset på kart i forvaltningsplanen kan gjennomføres uten søknad. Søker har tidligere hatt kontakt med verneområdeforvalter angående denne delen av tiltaket, og arbeidet er i gang. Det er ikke søkt om rydding av nytt beite på gammel setervoll (arealer som er utenfor det som er registrert og kartfestet som eksisterende voll på vernetidspunktet).

Oppføring av seterfjøs og båtnstø, rensking/åpning av gamle grøfter

Omsøkte tiltak knyttet til gjenoppføring og nybygg av seterfjøs og båtnaust, samt åpning av grøfter, ansees ikke å være i tråd med etablert forvaltningspraksis, verneforskrift eller retningslinjer i forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Omsøkte nybygg og gjenoppføring med tilbygg er ikke knyttet til det som er definert og kartfestet som eksisterende bygninger på vernetidspunktet, og må derfor vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven (NML). Det samme gjelder rensking/åpning av gamle grøfter som ikke inngår i det som kan defineres som rydding og stell av eksisterende setervoll. Vernebestemmelsene sier konkret at "*oppføring av bygninger eller andre varige eller midlertidige innretninger*" og "*drenering eller annen form for tørrlegging*" ikke er tillatt. Vilårene for bruk av NML § 48 synes ikke å være til stede for å kunne gi dispensasjon for tiltak som utvider rammene som er trukket opp i verneforskrift og forvaltningsplan da dette vil kunne gi presedensvirkning for senere saker. Den samlede belastningen av flere slike saker vil kunne påvirke verneformål og verneverdier. Førre-var-prinsippet tilsier at denne type tiltak ikke bør tillates, og dette er tillagt avgjørende vekt i vurderingen. Det at søker planlegger bruk av setra som en del av næringsgrunnlaget på gården er positivt, men dette kan ikke vektlegges i større grad enn for andre grunneiere ved bruk av denne hjemmelen.

Deltiltak som er beskrevet i søknaden, men som kan gjennomføres uten søknad

- Rydding av eksisterende setervoll slik den er kartfestet i forvaltningsplanen, direkte hjemlet i verneforskriften § 3.13.
- Innvendig restaurering/vedlikehold av løa, direkte hjemlet i verneforskriften § 3.10.

Vedlegg

Søknad om gjennomføring av tiltak på Nord Gaulen

Forslag til vedtak

Søknad fra Per Arne Lislien om gjennomføring av tiltak på Nord Gaulen gnr. 114 bnr 1 i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Sigdal kommune innvilges delvis.

Følgende tiltak innvilges:

1. Restaurering og ombygging av vedskjul. Utseende og størrelse skal være identisk med eksisterende bygning. Tillatelsen er gitt med hjemmel i § 5.2 i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.
2. Restaurering/ombygging av eksisterende seterhus og tilbygg på 12,5 m². Tillatelsen er gitt med hjemmel i §§ 5.1 og 5.2 i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Vilkår for tillatelsen:

- Tiltaket utføres slik det er beskrevet i søknaden.
- Bygningsrester og materialer som ikke egner seg for gjenbruk eller ved skal transporteres ut av verneområdet når arbeidet er avsluttet.
- Tiltakshaver har ansvar for at tiltaket utføres i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel, reguleringsplan og tillatelser. Tiltaket må heller ikke komme i strid med annet regelverk.

Tillatelsen omfatter ikke motorisert transport.

Følgende tiltak avslås:

1. Gjenåpning av grøfter på setervollen er avslått. Søknaden er behandlet etter § 48 i naturmangfoldloven.
2. Gjenoppføring av seterfjøs med tilbygg er avslått. Søknaden er behandlet etter § 5.10 i verneforskriften og § 48 i Naturmangfoldloven.
3. Gjenoppføring av båtnaust er avslått. Tiltaket er behandlet etter § 48 i Naturmangfoldloven.

Avslagene begrunnes med at tiltakene ikke er forenlig med bestemmelsene i verneforskrift og retningslinjer i forvaltningsplan, og at denne type tiltak vil kunne skape presedens og samlet belastning som på sikt kan føre til uthuling av verneformålet.

Innvendig vedlikehold av løe og rydding av eksisterende setervoll slik den er avgrenset på kart i forvaltningsplanen ansees ikke som søknadspiktig.

Behandling

Styreleder Dag Lislien ba om vurdering av habilitet. Styret vedtok at han ikke var inhabil.

Følgende forslag til alternativt vedtak ble fremmet i møtet:

Behandling av søknad om gjenoppføring av seterfjøs med tilbygg utsettes. Søker bes om mulig å fremskaffe ytterligere dokumentasjon på at bygningen kunne defineres som eksisterende før øvre del ble tatt ned, samt tidfesting og dokumentasjon på utførte tiltak knyttet til planlagt restaurering på 90-tallet. Forvaltningsstyret ønsker befering før søknad knyttet til seterfjøs tas opp til ny behandling.

Resterende tiltak i søknaden knyttet til vedskjul, seterhus, båtnaust og setervoll vedtas som i saksbehandlers forslag til vedtak.

Forslag til vedtak slik det ble fremmet i møtet ble enstemmig vedtatt.

Forvaltningsstyrets vedtak

Søknad fra Per Arne Lislien om gjennomføring av tiltak på Nord Gaulen gnr. 114 bnr 1 i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Sigdal kommune innvilges delvis.

Følgende tiltak innvilges:

1. Restaurering og ombygging av vedskjul. Utseende og størrelse skal være identisk med eksisterende bygning. Tillatelsen er gitt med hjemmel i § 5.2 i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.
2. Restaurering/ombygging av eksisterende seterhus og tilbygg på 12,5 m². Tillatelsen er gitt med hjemmel i §§ 5.1 og 5.2 i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Vilkår for tillatelsen:

- Tiltaket utføres slik det er beskrevet i søknaden.
- Bygningsrester og materialer som ikke egner seg for gjenbruk eller ved skal transporteres ut av verneområdet når arbeidet er avsluttet.

- *Tiltakshaver har ansvar for at tiltaket utføres i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel, reguleringsplan og tillatelser. Tiltaket må heller ikke komme i strid med annet regelverk.*

Tillatelsen omfatter ikke motorisert transport.

Følgende tiltak avslås:

1. *Gjenåpning av grøfter på setervollen er avslått. Søknaden er behandlet etter § 48 i naturmangfoldloven.*
2. *Gjenoppføring av båtnaust er avslått. Tiltaket er behandlet etter § 48 i Naturmangfoldloven.*

Avslagene begrunnes med at tiltakene ikke er forenlig med bestemmelsene i verneforskrift og retningslinjer i forvaltningsplan, og at denne type tiltak vil kunne skape presedens og samlet belastning som på sikt kan føre til uthuling av verneformålet.

Behandling av søknad om gjenoppføring av seterfjøs med tilbygg utsettes. Søker bes om mulig å fremskaffe ytterligere dokumentasjon på at bygningen kunne defineres som eksisterende før øvre del ble tatt ned, samt tidfesting og dokumentasjon på utførte tiltak knyttet til planlagt restaurering på 90-tallet. Forvaltningsstyret ønsker befering før søknad knyttet til seterfjøs tas opp til ny behandling.

Innvendig vedlikehold av løe og rydding av eksisterende setervoll slik den er avgrenset på kart i forvaltningsplanen ansees ikke som søknadspliktig.

Sak 4/2017   Årsmelding Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat 2016

Fakta

Årsmelding for 2016 legges fram for godkjenning.

Årsmeldingen viser kort hvordan organiseringen og forvaltningen av Trillemarka-Rollagsfjell er lagt opp, med oversikt over tiltak og aktiviteter som er gjennomført i 2016 samt økonomisk status.

Vurdering

Forslag til årsmelding vurderes i møtet.

Vedlegg

Årsmelding Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat 2016

Behandling

Enstemmig vedtatt.

Forvaltningsstyrets vedtak

Forvaltningsstyret vedtar årsmelding for 2016.